

K vydobytí peněžité pohledávky navrhl vymáhající věřitel povolení exekuce zabavením práva, příslušejícího dlužníku proti československému finančnímu eráru na poskytnutí státního příplatku na vklady dlužníka na základě vládního nařízení ze dne 24. května 1928, čís. 77 sb. z. a n. Soud první stolice exekuci povolil, rekursní soud exekuční návrh zamítl. **D ů v o d y:** Rekursu jest přiznati oprávnění. Jde o zabavení peněžité pohledávky proti eráru, která podle dodnes platného dekretu dvorní komory ze dne 21. srpna 1838, čís. 291 sb. z. s. (čl. IX. čís. 5 uvoz. zákona k ex. ř.) nemůže býti soudně zabavena, pokud není ještě likvidní a nebyla u veřejných pokladen ještě poukázána. Že tyto skutečnosti již nastaly, žalobce v exekučním návrhu ani netvrdil. Naopak z údajů stížnosti presidia finančního ředitelství, které mají povahu úřední listiny, vyplývá, že zabavená pohledávka nenabyla ještě splatnosti a není likvidní.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Tvrzení rekurenta, že mu šlo o zabavení nároku na poskytnutí státního příplatku podle § 331 ex. ř., odporuje odst. II. jeho návrhu, v němž žádá o přikázání zabaveného příplatku k vybrání, ač podle druhého odstavce § 331 má býti při zabavení nároku teprve jednáno o jeho zpeněžení. Měl tedy sám rekurent na mysli pohledávku podle § 294 ex. ř., nikoli nárok podle § 331 ex. ř. Avšak, i kdyby mu skutečně šlo o onen nárok, musí býti hleděno k ustaňovení dvor. dekretu čís. 291 z roku 1838, jímž stát má býti chráněn před případnými nároky věřitelů obstavujících anebo zabavujících pohledávky příslušející proti němu. Ve státním hospodářství není, hledíc k jeho složitosti, tak snadné míti na zřeteli nároky osob třetích, proto jest připuštěna exekuce jen na pohledávky likvidní a poukázané, neboť jen u takových pohledávek lze předpokládati, že bude lze míti v patrnosti obstávky a soudní zabavení. Že skutečně jde o takovou pohledávku, není patrné z exekučního návrhu, ač podle § 54 ex. ř. bylo by toho nutně třeba k povolení exekuce. Ježto zmíněný dvor. dekret nebyl dosud zrušen, není důvodu pochybovati o dosavadní jeho platnosti.

Čís. 10141.

»Zahájením věci« a »zahájením řízení« rozumí se v § 29 j. n. podání žaloby. To platí i pro žaloby, s nimiž byla podle § 19 upom. říz. spojena žádost o vydání platebního rozkazu v upomínacím řízení.

(Rozh. ze dne 12. září 1930, R II 331/30.)

Žalobce vymohl si dne 26. ledna 1930 proti žalovanému na okresním soudě v J. upomínací platební rozkaz, proti němuž vznesl žalovaný odpor a při ústním líčení namítal místní nepřislusnost okresního soudu v J.,

ježto se žalovaný zatím vystěhoval do G. v obvodu okresního soudu v N. Soud první stolice námitce vyhověl a žalobu odmítl. Důvod y: Jde o to, zda dovolaný soud byl místně příslušným (§ 66 j. n.). Podle § 2 zákona ze dne 27. dubna 1873, čís. 67 ř. zák. řídí se místní příslušnost pro vydání platebního rozkazu předpisy jurisdikční normy. Podle § 29 j. n. zůstává soud v právních věcech, které byly u něho řádně zahájeny, příslušným až do jich ukončení, i když se okolnosti, jež byly při zahájení řízení rozhodnými pro určení příslušnosti, za řízení změnily. Změna, jež nastane po řádném vyřízení žaloby, jest proto bez významu pro posuzování příslušnosti. Jde jen o to, zda jest žádost o vydání platebního rozkazu zahájením řízení a zda sporné řízení, připojující se k upomínacímu řízení, jest považovati za řízení jednotné, či zda vlastní řízení začíná teprve nařízením roku k ústnímu jednání. § 18 zákona o upomínacím řízení stanoví, že zahájením upomínacího řízení nemění se nic na příslušnosti soudu, na nějž se potom podá žaloba. § 19 pokračuje: Věřitel může žádati za vydání platebního rozkazu také v žalobě, kterou se domáhá pohledávky, je-li též soud příslušný i pro žalobu i pro vydání platebního rozkazu. V takovém případě má soud vydati platební rozkaz výměrem na žalobu a má doložit, že se v případě odporu bude dále jednati o žalobě. Z těchto ustanovení plyne, že vlastní upomínací řízení a z něho snad vyplývající procesní řízení jest přesně od sebe dělití. Řízení jest zahájeno teprve tehdy, byl-li k žalobě nařízen rok. Neboť teprve tímto okamžikem dojde k doručení žaloby. V souhlase s tím jest též předpis § 19, druhý odstavec, zák., že se uschová opis žaloby, jež musí žalobce podati. Žaloba má býti odpůrci doručena teprve tehdy, bylo-li následkem odporu zahájeno sporné řízení. To se stalo teprve dne 12. února 1930, kdy žalovaný již nebyl v obvodu okresního soudu v J. Rekursní soud zamítl námitku místní nepřislušnosti a uložil prvnímu soudu, by dále o věci jednal a rozhodl. Důvod y: Jest přisvědčiti rekurentovi v tom, že i při upomínacích žalobách jest posuzovati příslušnost podle předpisů soudního řádu a jurisdikční normy a že podle §§ 232 čřs. a 29 j. n. soud místně příslušný při podání upomínací žaloby zůstává místně příslušným i pro další řízení, jež jest provésti o žalobě po podání odporu, bez ohledu na to, že žalovaný mezitím změnil své bydliště. Nesprávným jest právní názor prvního soudu, že při upomínacích žalobách jest vlastní upomínací řízení a z toho vyplývající sporné řízení přísně od sebe lišiti a že řízení o žalobě jest zahájeno teprve, byl-li po odporu nařízen rok o žalobě. Z doslovu § 19 zák. o upom. řízení vyplývá pravý opak, ano se tam praví: »Věřitel může žádati za vydání platebního rozkazu také v žalobě, již se domáhá svého pohledávání« a dále »když jest též soud příslušný i pro žalobu i pro vydání platebního rozkazu«. Zákon klade váhu na žalobu a dovoluje, by v ní mohl býti vznesen návrh na vydání platebního rozkazu, to však jen tenkrát, je-li soud příslušný pro žalobu příslušným pro vydání platebního rozkazu vzhledem k § 3 zák. o upomínacím řízení. Podání žaloby jest v § 19 směrodatným proti upomínací žádosti, o níž jednají §§ 1—18. Jde tedy od počátku o žalobu, o zahájení sporného řízení. Nesprávným jest také názor prvního

soudu, že při podání upomínací žaloby jest přepis určený pro žalovaného ponechatí při vydání platebního rozkazu u soudu a teprve v případě odporu a současně s nařízením ústního jednání doručiti žalovanému. Poslední věta § 19, druhý odstavec, má ten smysl, že žaloba právě podle předpisů o podání žaloby v předepsaném počtu písemných vyhotovení má býti podána pokud se týče u soudu sepsána, takže jedno vyhotovení musí zůstat i pro soudní spisy, kdežto při pouhé upomínací žádosti může její sepsání býti nahrazeno zápisem do upomínacího rejstříku. Proti názoru prvního soudu mluví též ustanovení § 18, druhý odstavec, že se zahájením upomínacího řízení nemění nic na soudní příslušnosti pro napotomní žalobu. Upomínací řízení na základě pouhé upomínací žádosti končí samozřejmě právoplatností platebního příkazu, pokud se týče podáním odporu a nesouvisí formelněprávně s napotom jaksi samostatně podanou žalobou, naproti čemuž při upomínací žalobě jsou oba způsoby uplatňování pohledávky těsně spojeny, navzájem se doplňují a jest jich použití podle zvláštního předpisu § 19 zák. o upomínacím řízení. Řízení jest zahájeno podáním žaloby a příslušnost založená tímto okamžikem trvá až do vyřízení upomínací žaloby.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Podle § 29 j. n. jest pro posouzení příslušnosti soudu pro právní věc rozhodná doba, kdy věc byla po právu u soudu zahájena; příslušnost trvá až do ukončení věci, i když se za řízení změnily okolnosti, které byly při zahájení řízení rozhodné pro její určení. Slovy zahájení věci a zahájení řízení nerozumí se zahájení sporu podle § 232 c. ř. s., které nastane doručením žaloby, ani skutečné vyřízení žaloby, nýbrž její podání. To plyne z ustanovení § 41 j. n., podle něhož jest soud povinen zkoumati příslušnost než vydá rozhodnutí neb opatření, tedy dříve, než je doručí odpůrci, a z ustanovení § 54 první odstavec j. n., podle něhož pro výpočet hodnoty předmětu sporu, která jest rozhodná pro příslušnost, rozhoduje čas podání žaloby, a jest věcně odůvodněno úvahou, že žalobce může skutečnosti pro příslušnost rozhodné zjistiti jen pro dobu podání žaloby, nikoliv předem pro dobu pozdější. Vyžaduje se ovšem, by se žaloba formálně hodila k soudnímu řízení a by věcně a místně patřila k příslušnosti dovolávaného soudu. To platí také pro žaloby, s nimiž byla podle § 19 up. říz. spojena žádost za vydání platebního rozkazu, poněvadž zákon nečiní v té příčině výjimku. Rozhoduje tedy i při takové žalobě jen, zda soud byl pro ni příslušný v době, kdy byla podána, a nezáleží na tom, že se skutečnosti pro příslušnost rozhodné, v souzeném případě bydliště žalovaného, změnily do doby, kdy o žalobě podle § 19 třetí odstavec up. říz. byl ustanoven rok k ústnímu jednání.

Čís. 10142.

Důvěra v pozemkovou knihu chrání nabyvatele knihovního práva jen potud, pokud nevěděl aniž při náležitě pozornosti a dbalosti věděti musil,